

El curt: un sector efervescent

El del curtmetratge és un sector en efervescència. Així ho indiquen xifres del cens del Ministeri de Cultura que l'any 2004 va censar-ne més de tres-cents, molts dels quals reberen ajudes oficials. Malgrat tot, els professionals demanen més suport a un sector considerat com la passa inevitable prèvia a la realització de llargmetratges.

Per als cineastes novells molt sovint el curt representa una bona carta de presentació per a buscar ajudes que sufraguen un llargmetratge. Aquest gènere també ofereix possibilitats interpretatives als actors i actrius que volen fer-se un currículum i començar a tenir presència en el panorama audiovisual. Així és vist per la professió un treball audiovisual que, no fa molt, calculava en vora 20.000 euros el cost de realització d'un curtmetratge i que ara ha trobat en la producció digital una forma d'abaratir costos. Malgrat tot, les queixes per la desprotecció oficial del sector són contínues. La presència d'un nombre indeterminat de festivals i concursos de curts en l'àmbit lingüístic català no es correspon amb l'existència d'un sector en llengua catalana. Com tampoc es correspon la petita producció de curts per institucions oficials de les quals el sector pot esperar més suport, com, per exemple, la Universitat de València. La recent presentació d'un curt de marcat caràcter social i polític i produït pel seu taller d'audiovisuals ha estat molt ben acollida però tot apunta que és un fet que no tindrà la continuïtat esperada.

Malgrat tot, la presentació (Casal Jaume I d'Elx, 28 d'abril, 20.30 h) del curt *Sumergidos*, un documental sobre la indústria del calcer, és prova que el gènere està focalitzant-se en un tipus de testimoniatge d'una realitat que d'altra manera no podria ser enregistrada i exhibida en sales comercials. *Sumergidos* vol ser una reflexió sobre el futur de

milers de treballadors d'una indústria que es concentra a les comarques del sud del País Valencià. Produït per "A cámara lenta" i la Regidoria de Joventut d'Elx, aquest curt fa un recorregut per una indústria basada en la clandestinitat i en l'economia submergida, una indústria en crisi que sembla que només tinga una eixida: la deslocalització. Ruth Adsuar i Sabater n'és la directora.

Aquest fet que ara té lloc de forma aïllada compta amb el suport d'un circuit no ben delimitat d'exhibició d'aquest tipus de produccions. En la majoria dels casos, el suport municipal esdevé fonamental i és mèrit d'un funcionari o d'una casa de cultura local. D'alguna manera, les concepcions sobre el proteccionisme i potenciació del sector inspiren la filosofia de certàmens que no són considerats suficients per un sector que no acaba de professionalitzar-se ni de trobar canals de formació adequats. El Festival de Curtmetratges de les Illes Balears – Fonart 2004 és un cas paradigmàtic, en aquest sentit, d'ajuda a la producció de curtmetratges balears. Un altre cas és la Nit del curtmetratge mallorquí, que l'últim any combinà en la seua programació les produccions autòctones amb d'altres d'alemanyes però realitzades a l'illa, en un clar exemple d'assentament cultural de colònies de països europeus a la zona.

Al País Valencià les produccions internacionals del festival més destacat, Cinema Jove, conviuen amb una menor

El nombre de festivals en l'àmbit lingüístic no es correspon amb l'existència d'un sector en llengua catalana

presència de la producció valenciana que, a poc a poc, trau el cap també de manera esporàdica a les sales d'exhibició valencianes i de forma privada. Recentment ha estat presentat *Amadeo. Una historia real*, d'Eduardo Guillot just en un moment dolç per als curtmetratgistes.

De fet, per segon any consecutiu dos curts rodats en 35 mm han estat guanyadors d'un Goya i ambdós han estat inclosos en la programació de la Quinzena de l'Audiovisual valencià i dels premis Tirant. Precisament és en aquest festival on s'han projectat curts en llengua catalana dins de la secció oficial, com ara *Un assumpte personal*, de Francesc Garcia Donet, i *Trànsit en hora punta*, de Jaume Bayarri. Fa dos anys i amb el curt *Regaré con lágrimas tus pétalos*, Juan Carlos Marí, i recentment Pablo Llorens amb *El enigma del chico croqueta*, els valencians despunten com a bons curtmetratgistes. A més, el cinema d'animació ha trobat un bon camp on créixer i experimentar amb èxit la fórmula. María Trénor i el seu curt d'animació *¿Con qué la lavaré?* està inspirat en la solitud d'un transvestit a la ciutat de València i, a més de saltar a la fama internacional des que guanyà el premi Teddy de la Berlinale 2004, s'ha recorregut bona part de festivals de cinema d'animació d'arreu del món, incloent-hi el famós Sundance nord-americà. Així, María Trénor i el mateix Pablo Llorens, en aquest tipus de cine en curt, han trobat l'aplaudiment del públic i la crítica rodant històries molt diferents, social i de ciència-

Dues imatges, dos curts d'animació: a dalt, *¿Con qué la lavaré?*, de María Trénor; i, a sota, *El enigma del chico croqueta*, de Pablo Llorens.

ficció respectivament. Al País Valencià, però, el sector espera amb incertesa per veure si la llei de l'audiovisual valencià representarà una veritable ajuda per a aquestes produccions.

En l'apartat de formació no podem oblidar la tasca de Giovanna Ribes en la coordinació de tallers de curts en català i la realització de curts en aquesta llengua, com el seu *Solitud*.

Esdeveniments culturals de gran repercussió social com el Fòrum de Barcelona han estat escenari d'exhibició de curtmetratges procedents, en part, d'una de les escasses escoles orientades a aquest format. Dins el programa paral·lel del Fòrum 2004 se celebrà, per primera vegada, el Festival Internacional d'Escoles de Cinema, organit-

zat per l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya a través de la seua productora Escándalo Films. S'hi pogueren veure retrospectives de cadascuna de les escoles participants, *workshops* o tallers-espectacle en què es treballà la relació entre la música, la literatura i les noves tecnologies juntament amb classes magistrals impartides per professionals del sector com Guillermo del Toro, Peter Greenaway o Fernando Trueba, entre d'altres cineastes. A més a més, el festival va incloure una secció competitiva i mencions especials al millor guió, direcció, producció, so, muntatge, art, fotografia, música i actors.

Paula Reig